

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 313 | Tarih 15-21 Haziran

İnsan hakları savunuculuğu alanında faaliyet gösteren bir kuruluş olarak, Türkiye'deki insan hakları ihlallerini yakından takip ediyoruz. Bu kapsamda, hafta boyunca meydana gelen insan hakları ihlallerini ele alan haftalık bir bülten yayınlamaktayız. Ayrıca, vakalara ilişkin güncel istatistikleri ve kaynaklarını, kategorilere ayrılmış şekilde düzenli olarak paylaşmaktayız. Turkey Rights Monitor raporu, 314 haftadır kesintisiz olarak yayımlanmakta olup, insan hakları alanında çalışan kurum, kuruluş ve ilgili yetkililerle paylaşılmaktadır. Güncel bilgi ve istatistiklere web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz:

<https://turkeyrightsmonitor.com/>

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 19 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

15 Haziran: Bir Türk mahkemesi, 9 aylık bebeğinin sağlık durumu ve emzirilmeye ihtiyaç duyduğunu mahkemede belirtmesine rağmen, Rümeyşa Şanal'ın tutuklanmasına karar verdi. Şanal, bebeğiyle birlikte [cezaevine](#) gönderildi.

Keyfi Yaşam Hakkı İhlalleri

19 Haziran: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla tutuklu bulunan eski polis memuru Durmuş Zorlu, bu yıl yeniden cezaevine gönderilmesinin ardından tutulduğu İzmir Kırıklar Cezaevi'nde geçirdiği kalp krizi sonucu [hayatını kaybetti](#).

18 Haziran: Bir Türk mahkemesi, 2009 yılında evinin balkonunda otururken başına isabet eden gaz fişegi nedeniyle yaşamını yitiren 18 aylık Mehmet Uytun'un ölümüne ilişkin davada uzman çavuş Hakan Alkan hakkında [beraat](#) kararı verdi.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunç](#)'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

19 Haziran: İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraklerinden birinde yönetici olarak görev yapan ve Ekrem İmamoğlu davasında sanık olan Erhan Karaal, [kaçırılıp](#) elleri ve ayakları bağlanarak ağır şekilde darbedildikten sonra sağ olarak bulundu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

16 Haziran: Türkiye'de özel okul öğretmenleri ile kamuya atanamayan öğretmen adayları, daha iyi çalışma koşulları, adil öğretmen atamaları ve mülakat sisteminin kaldırılması talepleriyle Ankara'da polis müdahalesinin ardından [açlık](#) grevine başladı.

İfade ve Basın Özgürlüğü

17 Haziran: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, deneyimli gazeteci Tuncer Çetinkaya'nın yaklaşık iki yıl boyunca yeterli hukuki gerekçe olmaksızın tutuklu yargılanması nedeniyle Türkiye'nin hak [ihlalinde](#) bulunduğu karar verdi.

19 Haziran: Bir Türk mahkemesi, İstanbul'daki Filistin yanlısı bir gösteride Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla aktivist Yunus Kılıç'a 11 ay [hapis](#) cezası verdi; cezanın infazı ertelendi.

19 Haziran: Türk makamları, gazeteci İsmail Arı'nın basın kartını, resmi kayıtlara göre bulunmayan bir sabıka kaydını gerekçe göstererek, tutuklu bulunduğu sırada [iptal](#) etti.

19 Haziran: Türkiye'de küresel çevrim içi imza platformu Change.org'a mahkeme kararıyla erişim [engeli](#) getirildi.

İnsan Hakları Savunucuları

17 Haziran: Türk makamları, Etkin Haber Ajansı'nın (ETHA) ortaklarından insan hakları savunucusu Mehmet Acettin'i, sol görüşlü medya mensuplarını hedef alan bir soruşturma kapsamında terörizmin finansmanı suçlamasıyla [göztaltına](#) aldı.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

16 Haziran: Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmamasını gerekçe göstererek Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve Osman Kavala'nın derhal serbest bırakılması [çağrısını](#) yineledi.

17 Haziran: Türk polisi, İzmir'in Seferihisar ilçesi Belediye Başkan Yardımcısı İbrahim Gökhan Pehlivan'ın da aralarında bulunduğu 15 kişiyi rüşvet soruşturması kapsamında [göztaltına](#) aldı. Ayrı bir soruşturmada tutuklanan İstanbul Silivri Belediye Başkanı Bora Balcıoğlu ise görevden uzaklaştırıldı.

19 Haziran: Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in de aralarında bulunduğu 12 muhalefet milletvekilinin yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına yönelik [fezlekeler](#) ulaştı.

19 Haziran: Türk makamları, CHP'li Adalar Belediye Başkanı Ali Ercan Akpolat ile Mersin'in Silifke Belediye Başkanı Mustafa Turgut'u yeni yolsuzluk soruşturmaları kapsamında [göztaltına](#) aldı.

Cezaevi Koşulları

15 Haziran: Vicdan Vakfı'nın yayımladığı [rapora](#) göre, anneleriyle birlikte cezaevinde yaşayan 6 yaş altındaki çocukların yaklaşık beşte dördünde gelişim geriliği

görüldürken, yüzde 81'inden fazlası cezaevi koşulları nedeniyle psikolojik zarar görüyor.

Mülteciler ve Göçmenler

16 Haziran: Göçmen Mülteci Dayanışma Ağı'nın yeni [raporuna](#) göre, İstanbul'da yaşayan Suriyeli kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+ bireyler; artan sınır dışı edilme korkusu ve Suriye'ye dönüş baskısı nedeniyle sağlık hizmetlerine, eğitime ve hukuki korumaya erişimde giderek daha fazla engelle karşılaşıyor.

İşkence ve Kötü Muamele

18 Haziran: Sosyal medyada başlatılan bir kampanya, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla tutuklu bulunan ve ağır sağlık sorunları yaşayan 74 yaşındaki Abdullah Tırpan'ın acilen tahliye edilmesi [çağrısında](#) bulundu.

Ulusötesi Baskı

18 Haziran: Berlin Eyaleti Anayasayı Koruma Teşkilatı, Türkiye Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) Berlin'de istihbarat faaliyetleri yürüttüğünü ve hükümet yanlısı Türk diasporası üyelerinden Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddia edilen kişiler hakkında [bilgi topladığını](#) açıkladı.